

# Velkasuhde

Jaakko Väisänen

Joensuun normaalikoulu

# Kuka myöntää?

---

- Kuka tahansa voi sopia keskenään velasta
- Pankeista pankkilainaa
- Rahoitusyhtiöiltä luottosopimuksella
- Erilaisilla luottokorteilla kulutusluottoja
- Pikaluottoyhtiöiltä kännykkälainoja
- Panttilainaamosta rahaa esinepanttia vastaan

# Millaisia velkasuhteita on olemassa?

---

- Velkakirja tai luottosopimus
- kertaluotto
- limiittiluotto – luotollinen tili tai korttiluotto
- Kulutusluotot – keino hyödykkeiden markkinoinnissa

# Miten velkasuhde solmitaan?

- velkoja ja velallinen – sopimusvapaus
  - sopimus voi olla pätemätön, jos
    - kyseessä on kiskonta tai kiristys
    - sopimukseen sisältyy kohtuuton ehto – ehtoa voidaan sovitella
- velallisia ja velkojia voi useampia – velalliset vastaavat pääsääntöisesti velan maksusta yhteisvastuullisesti
- velasta voidaan sopia kirjallisesti tai suullisesti

# Mitä velkakirjasta käytävä ilmi?

---

- Velan määrä
- Korko ja viivästyskorko - ovat sopimuksenvaraisia.
  - Muussa tapauksessa velka on koroton
- Korko voi olla:
  - kiinteä
  - vaihtuva - korkomarginaali – määritellään yksilöllisesti
- Kulutusluotoissa on ilmoitettava todellinen vuosikorko
- Velan takaisinmaksuaikataulu

# Milloin velkasuhde lakkaa?

---

- velka maksetaan erääntyessä tai ennenaikaisesti
- velka vanhenee – vanhenee 3 vuoden kuluttua erääntymisestä – vanhentuminen voidaan estää katkaisulla
- velka kuitataan
- velka annetaan anteeksi joko kokonaan tai osittain

# Milloin vakuudenantajan vastuu velasta päättyy?

---

- päävelka maksetaan tai annetaan anteeksi
- ellei takaaja anna suostumustaan päävelassa tehdyille muutoksille, muutos ei sido
- vakuussitoumus päättyy, mikäli se on sovittu määräaikaiseksi. Panttaus ei vanhene
- päävelallinen hakee velkajärjestelyä tai yrityssaneerausta – velallinen vapautuu vastuistaan, mutta takaaja ei

# Mitä vakuuksia velallinen voi käyttää?

- Yleisvakuus
- Esinevakuus
  - pantti – omaisuutta velan vastineeksi
  - kiinnitys – omaisuus pääsääntöisesti velallisella
- Henkilövakuus
  - takaus
    - solidaarinen vastuu – takaaja(t) sitoutuvat maksamaan velan velallisen puolesta
    - yhteisvastuullinen tai ositettu vastuu
    - takautumisoikeus = velan maksaneella takaajalla oikeus periä muilta osuudet jälkikäteen
    - omavelkainen takaus
    - toissijainen takaus

# Mitä keinoja velallisella on saada helpotusta velan takaisinmaksuun?

- Yrittää sopia maksuaikataulun muuttamisesta
  - talous- ja velkaneuvojat auttavat
- Vedota sosiaaliseen suoritusesteeseen
  - velan maksu on viivästynyt sairauden, työttömyyden tai vastaavan velallisesta riippumattoman syyn vuoksi.
- Hakea velkajärjestelyä käräjäoikeudelta.
  - Siinä velkojen maksaminen järjestetään velallisen maksukyvyn mukaan.
  - Tarkoitus on, että velalliselle jää velkojen maksun jälkeen tietty lailla vahvistettu määrä varoja elämiseen ja asumiseen.

# Mitä keinoja on periä laillisesti erääntynyt saatava?

- Joihinkin julkisyhteisön saataviin, kuten sakkoihin ja veroihin ei sovelleta perintälakia lainkaan
- Jos kyse on julkisyhteisön yksityisoikeudellisesta saatavasta, esimerkiksi kirjastomaksusta, ne voidaan viedä tuomioistuimen käsittelyyn
- Lukuisat valtion tai kunnan saatavat ovat suoraan ulosottokelpoisia.
- Lakisääteisten pakollisten vakuutusten vakuutusmaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia.

# Mitä keinoja on periä laillisesti erääntynyt saatava?

- Velkoja lähettää velalliselle kirjallisen maksukehotuksen,
- Velkoja tai toimeksisaaja lähettää velalliselle kirjallisen maksuvaatimuksen
  - velan lisäksi velalliselta voidaan periä kohtuulliset perintäkulut
  - velallisen ei tarvitse maksaa perintäkuluja, mikäli perintä on hoidettu lainvastaisesti.
- Jos velallinen ei maksa luottokorttivelkoja, luotonantaja voi ottaa kortin pois.

# Milloin maksamaton velka voidaan viedä tuomioistuimeen?

- Jos velallinen ei maksa velkaa perintätoimista huolimatta, velkoja voi viedä asian käräjäoikeuteen
- Jos laskun tai velan perimiseen ei liity mitään epäselvää, tuomioistuin antaa tuomion. Muussa tapauksessa edetään riita-asiasta annetun oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti
- Tuomion jälkeen velkoja tekee ulosottohakemuksen, jonka perusteena on tuomioistuimen tuomio. Hakemuksen perusteella ulosottoviranomaiset ryhtyvät perimään velkaa

# Mitä keinoja ulosottomiehillä on?

---

- Maksukehotus
- Maksusuunnitelma
- Ulosmittaus - ulosmittauksessa on tietty järjestys.
  - Irtain omaisuus - suojaomaisuuden ylittävä tulo
  - Kiinteän omaisuuden rahaksimuutto pakkohuutokaupassa
  - Viimeisenä muutetaan rahaksi omaisuus, jota velallinen tarvitsee elinkeinossaan tai muutoin tarvitsee eniten.

# Entä jos velallinen on varaton?

---

- Ellei velallisella ole riittävästi varoja velan maksuun, ulosottomies toteaa velallisen varattomaksi.
- Ulosottohakemus palautetaan velkojalle ja ulosottovarattomuus kirjataan velallisen luottotietoihin.

# Milloin ulosottoperuste vanhenee?

- Ulosottoperuste vanhenee, kun ulosoton määräaika ja sen päälle kaksi vuotta on kulunut.
- Yleensä määräaika on 15 vuotta.
- Määräaika on 20 vuotta vain, jos velkoja on yksityinen henkilö tai jos korvaussaatava perustuu rikokseen, josta velallinen on tuomittu vankeuteen tai yhdyskuntapalveluun.

# Mikä on takaajan asema?

- Ellei perintäkään tuota tulosta, voi takaaja joutua maksamaan saatavan.
- Omavelkainen takaus:
  - velkoja voi velan eräntymispäivänä vaatia suoritusta suoraan takaajalta.
  - velkaa voidaan velkojan harkinnan mukaan hakea joko päävelalliselta tai takaajalta tai molemmilta samanaikaisesti.
- Toissijainen takaus:
  - Vasta kun velkaa on haettu päävelalliselta ja hänet on todettu maksukyvyttömäksi, voidaan saatavaa hakea takaajalta.